

Հավելված
Հաշվեքննիչ պալատի 2020 թվականի
մայիսի 26-ի թիվ 60-Ա որոշման

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՂՈՐԴՈՒՄ

2019 ԹՎԱԿԱՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ
ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ԵՐԵՎԱՆ 2020

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ ԱՄՓՈՓԱԳԻՐ.....	4
ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅ	4
ՄԱՍ 2. ՌԻՍԿԵՐԻ ՎՐԱ ՀԻՄՆՎԱԾ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԱՄՓՈՓ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	16
«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ	16
ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ	23
ՀՀ ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԴԱՏԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ՀԱՐԿԱԴԻՐ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ	26
ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ	29
ՀՀ ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶՊԵՏԱՐԱՆԻ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ	33
ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶՊԵՏԱՐԱՆԻ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ	35
ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ՎԱՐՉՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ	36
ՀՀ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ	39
ԳՅՈՒՄՐՈՒ ՀԱՄԱՅՆՔԱՊԵՏԱՐԱՆԻ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ	41
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՎՈՂ ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ ԵՎ ԷՆԵՐԳԱԽՆԱՅՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ	43
«ԵՐԵՎԱՆԻ ԶԵՐՄԱԷԼԵԿՏՐԱԿԵՆՏՐՈՆ» ՓԲԸ-Ի ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ	45
«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԻՆՈԿԵՆՏՐՈՆ» ՊՈԱԿ-Ի ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ	50
ԴԵՂԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ	51
ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ	55
ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔՈՒՄ ՇՏԱՊ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ	59
ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ	62
ԳԵՈՂԵՋԻԱԿԱՆ ՔԱՐՏԵԶԱԳՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ	64
ՍՏԱՆԴԱՐՏՆԵՐԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ԵՎ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԻ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ	66
«ՉԱՓԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ» ՓԲԸ-Ի ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ	67

ՆԵՐՄՈՒԾՄԱՆ ՄԱՔՍԱՏՈՒՐՔԵՐԻ (ՀԱՄԱՐԺԵՔ ԱՅԼ ՏՈՒՐՔԵՐԻ, ՀԱՐԿԵՐԻ ԵՎ ՎՃԱՐՆԵՐԻ) ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԸ ՀԱՇՎԵԳՐԵԼՈՒ ԵՎ ԲԱՇԽԵԼՈՒ, ԴՐԱՆՔ ՈՐՊԵՍ ԵԿԱՄՈՒՏ ԱՆԴԱՄ-ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՅՈՒՋԵՆԵՐ ՓՈԽԱՆՑԵԼՈՒ ԿԱՐԳԻ ՄԱՍԻՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ (ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԱՆԴԱՄ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ԱՌԻԴԻՏԻ ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՀԵՏ ՀԱՄԱՏԵՂ)70

ՄԱՍ 3. ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՌԻԴԻՏԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ73

ՀԱՎԵԼՎԱԾ..... 82

ՀԱՄԱՌՈՏ ԱՄՓՈՓԱԳԻՐ

Սույն տարեկան հաղորդումը ներկայացվում է՝ ի կատարումն Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 198-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետի, ինչպես նաև «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 1-ին կետի ա) ենթակետի և 28-րդ հոդվածի պահանջների: Այն պատրաստվել է՝ առաջնորդվելով Աուդիտի բարձրագույն մարմինների միջազգային կազմակերպության (INTOSAI) ստանդարտներով՝ ISSAI-ներով:

Սույն տարեկան հաղորդումը հանդիսանում է ՀՀ հաշվեքննիչ պալատի երկրորդ տարեկան հաղորդումը: Այն ներկայացնում է հանրային ֆինանսների և սեփականության ոլորտում 2019 թվականի շրջանակներում իրականացված հաշվեքննության վերաբերյալ աշխատանքները:

ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅ

Հաշվեքննիչ պալատի 2019 թվականի գործունեության ծրագրի շրջանակներում ռիսկերի վրա հիմնված մեթոդաբանությամբ հաշվետու տարվա համար նախատեսված 32 հաշվեքննությունից 25-ն ավարտվել է, մեկը՝ կասեցվել, իսկ 6-ը՝ դեռևս շարունակվում է (օրենքի ուժով տեղափոխվել է հաջորդ տարի):

Ոլորտային նկարագիր: 2019 թվականին Հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննության շրջանակը ներառել է բազմաթիվ ոլորտներ, որոնցից են սոցիալական ապահովության, կրթության, գիտության և մշակույթի, առողջապահության, էներգետիկայի, պաշտպանության և անվտանգության, պետական պարտքի, էկոնոմիկայի, ենթակառուցվածքներին վերաբերող և այլ ոլորտները:

Հրապարակված հաշվեքննություններ: Իրականացված 25 հաշվեքննությունից 24-ի արդյունքներով Հաշվեքննիչ պալատի կողմից հաստատված ընթացիկ եզրակացությունները օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետում ներկայացվել են Ազգային ժողով, Կառավարություն և համապատասխան հաշվեքննության օբյեկտներին, և դրանցից 20-ը, «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 30-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջներին համապատասխան, հրապարակվել են Հաշվեքննիչ պալատի պաշտոնական www.armsai.am և ՀՀ հրապարակային ծանուցումների www.azdarar.am ինտերնետային կայքերում: Հրապարակված հաշվեքննությունների վերաբերյալ ամփոփ արդյունքները ներկայացված են սույն հաղորդման ՄԱՍ 2-ում:

Պետական գաղտնիք պարունակող հաշվեքննություններ: Պետական գաղտնիք պարունակող և այդ հիմքով չհրապարակված 4 հաշվեքննություններն են՝

- ՀՀ պաշտպանության նախարարության ռազմական տեխնիկայի, սպառազինության, ռազմամթերքի և ռազմատեխնիկական միջոցների ապահովմանն ուղղված գնումներ,
- ՀՀ պաշտպանության նախարարության արտաբյուջետային միջոցների ձևավորում և օգտագործում,

- ՀՀ կողմից հիմնադրված պաշտպանության ոլորտում գործող հիմնադրամների ֆինանսատնտեսական գործունեություն,
- ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն («Հայկական ատոմային էլեկտրակայան» ՓԲԸ՝ վարկային և դրամաշնորհային ծրագրեր):

Վերոնշյալ հաշվեքննությունների մասով արձանագրվել են բազմաթիվ անհամապատասխանություններ և խեղաթյուրումներ, ինչպես նաև ներկայացվել են առաջարկություններ անհամապատասխանությունների, խեղաթյուրումների և ռիսկեր պարունակող դեպքերի վերացման և կանխարգելման համար: Նշված հաշվեքննությունները հասանելի են «Պետական և ծառայողական գաղտնիք մասին» ՀՀ օրենքին համապատասխան:

Կասեցված հաշվեքննություն: ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության կողմից իրականացվող Հյուսիս-հարավ տրանսպորտային միջանցքի զարգացման ծրագրի հաշվեքննությունը կասեցվել է: Կասեցման համար հիմք է հանդիսացել հաշվեքննության ընթացքում հաշվեքննության արդյունքի վրա էական ազդեցություն ունեցող առանձին տեղեկությունների ճշտման անհրաժեշտությունը: Կասեցման հիմքի վերացումից հետո հաշվեքննիչ պալատի որոշմամբ տվյալ հաշվեքննությունը կվերսկսվի մնացած ժամկետով:

Շարունակվող հաշվեքննություններ: Հաշվեքննության ընթացքում ի հայտ եկած էական նշանակություն ունեցող ռիսկերով պայմանավորված լրացուցիչ աշխատանքային ծավալից ելնելով՝ 6 առանձին հաշվեքննության իրականացման ժամկետները երկարաձգվել են: Ուստի, հիմք ընդունելով «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 25-րդ հոդվածի 4-րդ մասի պահանջները, 2019 թվականի գործունեության տարեկան ծրագրից վերոնշյալ 6 ծրագրային կետեր տեղափոխվել են 2020 թվականի գործունեության տարեկան ծրագիր: Դրանք են՝

- «Հայկական ատոմային էլեկտրակայան» ՓԲԸ-ի ֆինանսատնտեսական գործունեություն՝ բացառությամբ վարկային և դրամաշնորհային ծրագրերի,
- Միջպետական և հանրապետական նշանակության ավտոճանապարհների ձմեռային պահպանում, ընթացիկ պահպանում և շահագործում,
- ՀՀ բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն (պահպանման ծախսեր, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտին առնչվող բյուջետային միջոցների օգտագործում, բյուջետային մուտքերի ապահովում և պետական սեփականության օգտագործում),
- ՀՀ կադաստրի կոմիտե (անշարժ գույքի պետական միասնական կադաստրի վարման և կադաստրի համակարգի գործունեության ապահովում, ինչպես նաև պետության կողմից գույքի նկատմամբ իրավունքների ճանաչում, երաշխավորում և պաշտպանություն),
- ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն («Հայանտառ» ՊՈԱԿ-ի ֆինանսատնտեսական գործունեություն)

- ՀՀ արդարադատության նախարարություն (քրեակատարողական ծառայության և «Աջակցություն դատապարտյալին» հիմնադրամի ֆինանսատնտեսական գործունեություն):

Ձեռնարկված հաշվեքննություն: Եվրասիական տնտեսական միության (այսուհետ՝ ԵԱՏՄ) մարմիններում բյուջետային միջոցների ձևավորման, կառավարման ու տնօրինման, գույքի և այլ ակտիվների օգտագործման նկատմամբ ԵԱՏՄ անդամ երկրների բարձրագույն հաշվեքննիչ մարմինների համատեղ հաշվեքննության արդյունքներն ամփոփվել են 2020 թվականի փետրվարին: ԵԱՏՄ անդամ երկրների բարձրագույն հաշվեքննիչ մարմինների համատեղ որոշումներով հաստատված ամփոփիչ հաշվետվությունները ներկայացվել են Եվրասիական տնտեսական Բարձրագույն խորհրդի քննարկմանը: Հաշվետվության վավերացման գործընթացի ավարտից հետո ստորագրված հաշվետվության օրինակը Հաշվեքննիչ պալատի կողմից ստանալուն պես, այն սահմանված կարգով կներկայացվի Ազգային ժողովին և կառավարությանը, ինչպես նաև կտեղադրվի Հաշվեքննիչ պալատի պաշտոնական կայքում:

Բյուջետային աջակցության համաձայնագիր: 2019 թվականի ընթացքում ավարտված 24 հաշվեքննությունից 8-ի իրականացման պահանջն ամրագրված է «Հանրային ֆինանսական քաղաքականության բարեփոխումները Հայաստանում» ԵՄ բյուջետային աջակցության համաձայնագրում՝ որպես 2019 թվականի համար արտաքին հաշվեքննության ոլորտի հատուկ նախապայման: Մասնավորապես, համաձայնագրով 2019 թվականի համար Հաշվեքննիչ պալատի մասով սահմանվել են հետևյալ պահանջները.

1. 2018 թվականի ֆինանսական տարվա ֆինանսական փաստաթղթերի և հարակից ֆինանսական հաշվետվությունների ֆինանսական հաշվեքննության («Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքին, ISSAI 100 և 200 ստանդարտներին համապատասխան) և համապատասխանության հաշվեքննության («Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքին, ISSAI 100 և 400 ստանդարտներին համապատասխան) իրականացում պետական այն մարմիններում, որոնց ծախսերի տեսակարար կշիռը ներկայացնում է պետական բյուջեի ընդհանուր ծախսերի առնվազն 25%-ը,
2. Նախորդ երկու տարիներից տարբերվող թեմաներով առնվազն 5 կատարողականի հաշվեքննության իրականացում («Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքին, ISSAI 100 և 300 ստանդարտներին համապատասխան):

Բոլոր վերը նշված նախապայմանները Հաշվեքննիչ պալատի կողմից ապահովվել են: Մասնավորապես, առաջին նախապայմանի շրջանակներում «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքին և ISSAI ստանդարտներին համապատասխան ֆինանսական և համապատասխանության հաշվեքննություններ են իրականացվել ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության սոցիալական ապահովության պետական ծառայության, ՀՀ Արմավիրի մարզպետարանի և ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության գիտության կոմիտեի 2018 թվականի

ֆինանսատնտեսական գործունեության նկատմամբ, որը կազմում է պետական բյուջեի ընդհանուր ծախսերի ավելի քան 25%-ը:

Երկրորդ նախապայմանի ապահովման շրջանակներում իրականացվել է «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքին և ISSAI ստանդարտներին համապատասխան 5 կատարողականի հաշվեքննություն հետևյալ թեմաներով՝

- Ստանդարտների մշակման և հաստատման գործընթաց,
- ՀՀ պետական պարտքի կառավարում,
- Երևան քաղաքում շտապ բժշկական օգնության ծառայություններ,
- Միջին մասնագիտական կրթության համակարգի գործունեություն,
- Գեոդեզիական քարտեզագրական ծառայություններ:

Հաշվեքննությունից հետո տարվող աշխատանքներ (follow-up): «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 6-րդ մասի համաձայն, հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարն ընթացիկ եզրակացությունը ստանալուց հետո՝ 30 օրվա ընթացքում, Հաշվեքննիչ պալատին է տրամադրում ընթացիկ եզրակացությունում ամրագրված անհամապատասխանության, խեղաթյուրման վերացման, առաջարկությունների իրականացման և ընթացիկ եզրակացությանը վերաբերող այլ գրավոր տեղեկատվություն: Հաշվեքննիչ պալատը նշված տեղեկատվությունը ստանալուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, համապատասխան ընթացիկ եզրակացության հետ միասին այն ներկայացնում է ՀՀ Ազգային ժողով և ՀՀ կառավարություն: Այս քայլից հետո, օրենսդրական կարգավորումների համաձայն, ավարտվում է Հաշվեքննիչ պալատի դերը հաշվեքննության հետևյալ հետևողական բնագավառում: Հաշվետու տարում Ազգային ժողովի և Հաշվեքննիչ պալատի փոխգործակցությունը եղել է ակտիվ, նկատի ունենալով follow-up գործընթացը: Այդ կապակցությամբ, Ազգային ժողովում կազմակերպվել են Հաշվեքննիչ պալատի ընթացիկ եզրակացությունների հրապարակային քննարկումներ, որոնց մասնակցել են նաև հաշվեքննության օբյեկտների և զանգվածային լրատվամիջոցների ներկայացուցիչներ: Քննարկվող ընթացիկ եզրակացության արդյունքները ներկայացնելուց հետո պատգամավորներն հարցեր են ուղղել Հաշվեքննիչ պալատի ներկայացուցչին, այնուհետ լսել են հաշվեքննության օբյեկտի դիրքորոշումը՝ արձանագրված անհամապատասխանությունների և խեղաթյուրումների, Հաշվեքննիչ պալատի կողմից ներկայացված առաջարկությունների կատարման և այլնի վերաբերյալ: Պատգամավորները հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարներից պահանջել են պարբերաբար տեղեկացնել արձանագրված անհամապատասխանությունների և խեղաթյուրումների հետևանքների շտկման և վերացման, ինչպես նաև հաշվեքննությամբ ներկայացված առաջարկությունների հետագա կատարման վերաբերյալ:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում քննարկված ընթացիկ եզրակացությունները ներկայացվում են ստորև բերված աղյուսակում.

Հ/Հ	Ընթացիկ եզրակացություն	Քննարկման ամսաթիվ	Հանձնաժողով (Ենթահանձնաժողով)
1.	ՀՀ առողջապահության բնագավառում լիցենզավորման գործընթացի իրականացման (բացառությամբ դեղատնային գործունեության լիցենզավորման) վերաբերյալ	22.05.2019թ.	ՀՀ ԱԺ առողջապահության և սոցիալական հարցերի և ֆինանսավարկային բյուջետային հարցերի մշտական հանձնաժողովներ
2.	ՀՀ առողջապահության նախարարության «Առողջապահական ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկի կողմից վարկային և դրամաշնորհային ծրագրերի իրականացման վերաբերյալ	22.05.2019թ.	ՀՀ ԱԺ առողջապահության և սոցիալական հարցերի և ֆինանսավարկային բյուջետային հարցերի մշտական հանձնաժողովներ
3.	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության սոցիալական ապահովության ծառայության կողմից պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործման, բյուջետային մուտքերի ապահովման և պետական սեփականության կառավարման վերաբերյալ	04.06.2019թ.	ՀՀ ԱԺ ֆինանսավարկային և բյուջետային հարցերի մշտական հանձնաժողովի հաշվեքննության և աուդիտի հարցերի ենթահանձնաժողով
4.	ՀՀ էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարությանը պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործման, բյուջետային մուտքերի ապահովման և պետական սեփականության կառավարման նկատմամբ իրականացված հաշվեքննության արդյունքների վերաբերյալ	17.10.2019թ.	ՀՀ ԱԺ ֆինանսավարկային և բյուջետային հարցերի ու տարածքային կառավարման, տեղական ինքնակառավարման, գյուղատնտեսության և բնապահպանության հարցերի մշտական հանձնաժողովներ
5.	ՀՀ էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի կողմից իրականացված ֆինանսատնտեսական գործունեության վերաբերյալ	17.10.2019թ.	ՀՀ ԱԺ ֆինանսավարկային և բյուջետային հարցերի ու տարածքային կառավարման, տեղական ինքնակառավարման, գյուղատնտեսության և բնապահպանության հարցերի մշտական հանձնաժողովներ
6.	ՀՀ պետական պարտքի կառավարման կատարողականի հաշվեքննության վերաբերյալ	18.02.2020թ.	ՀՀ ԱԺ ֆինանսավարկային և բյուջետային հարցերի մշտական հանձնաժողով
7.	Ռիսկի վրա հիմնված համալիր հարկային ստուգումների մեթոդաբանության և ռիսկայնությունը որոշող չափանիշների կիրառության վերաբերյալ	19.02.2020թ.	ՀՀ ԱԺ ֆինանսավարկային և բյուջետային հարցերի մշտական հանձնաժողով
8.	«Երևանի ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ-ի ֆինանսատնտեսական գործունեության վերաբերյալ	10.03.2020թ.	ՀՀ ԱԺ ֆինանսավարկային և բյուջետային հարցերի մշտական հանձնաժողով

Ծանոթություն: Քննարկվող ընթացիկ եզրակացությունների ընտրությունը կատարել է ՀՀ ԱԺ ֆինանսավարկային և բյուջետային հարցերի մշտական հանձնաժողովի հաշվեքննության և աուդիտի հարցերի ենթահանձնաժողովը:

Իրավապահ մարմինների հետ համագործակցություն: Հաշվետու տարին բավականին ակտիվ է եղել Հաշվեքննիչ պալատի և իրավապահ համակարգի համագործակցության մասով: Մասնավորապես, միայն հաշվետու տարվա շրջանակներում իրավապահ մարմիններին է ուղարկվել 24 առանձին նյութ, որից 21-ը՝ ՀՀ գլխավոր դատախազություն, մեկը՝ Ազգային անվտանգության ծառայություն, մեկը՝ Հատուկ քննչական ծառայություն և մեկն էլ՝ Պետական վերահսկողական ծառայություն: Հաշվետու տարվա ցուցանիշն աննախադեպ է Հաշվեքննիչ պալատի, այդ թվում՝ վերջինիս իրավանախորդ հանդիսացող Վերահսկիչ պալատի ողջ պատմության համար, որովհետև միայն 2019 թվականի մասով ստացված վիճակագրությունը մի քանի անգամ գերազանցում է նախորդ տարիների ցուցանիշները միասին վերցրած: Առհասարակ, վերջին երկու տարիների ընթացքում ուղարկվել է 33 առանձին նյութ, որոնք իրենց ծավալով և բնույթով բավականին ընդգրկուն թեմաներ են: Վերջին 2 տարիների ընթացքում ուղարկված նյութերից 17-ի մասով տրվել է իրավական գնահատական, իսկ 16 նյութի ուսումնասիրությունները շարունակվում են: Իրավական գնահատականի արժանացած 16 նյութերով հարուցվել է 24 քրեական գործ, իսկ մեկ նյութ կցվել է արդեն հարուցված քրեական գործին: Հարուցված քրեական գործերից 6-ը կարճվել է: ՀՀ գլխավոր դատախազության կողմից տրամադրված տեղեկատվության համաձայն հարուցված քրեական գործերի մասով պատճառված վնասի նախնական չափը այժմ կազմում է 2.4 մլրդ դրամ: Պատճառված վնասի վերջնական չափը պարզելու համար նախաքննությունը շարունակվում է: Առավել մանրամասն տեղակատվությունը ներկայացված է հաղորդման Հավելվածում:

Եղել են նաև դեպքեր, երբ հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարն իր նախաձեռնությամբ նյութերն ուղարկել է իրավապահ համակարգի մարմիններին: Օրինակ՝ ԿԳՄՍ նախարարը «Հայաստանի ազգային կինոկենտրոն» ՊՈԱԿ-ի հաշվեքննության նյութերն ուղարկել է ՀՀ գլխավոր դատախազություն:

Հաշվեքննության կարծիքներ (եզրահանգումներ) և եզրակացություններ: Հաշվեքննողներն իրականացրել են հաշվեքննության երեք տեսակներ՝ ֆինանսական, համապատասխանության և կատարողականի: Հաշվեքննության առաջադրանքներն իրականացնելիս կիրառվել են հաշվեքննության համար նախատեսված բոլոր ընթացակարգերը:

ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական	8
Համապատասխանության	13
Կատարողականի	10

¹ Վիճակագրության մեջ ներառված չեն պետական գաղտնիք պարունակող և ԵԱՏՄ համատեղ հաշվեքննությունների տեսակները

Ֆինանսական և համապատասխանության հաշվեքննությունների արդյունքներով «դրական եզրահանգում» հաշվեքննության կարծիք որևէ հաշվեքննությամբ չի տրամադրվել: Տրամադրված հաշվեքննության կարծիքները հետևյալն են՝

- 9 ոչ լիարժեք եզրահանգում, այսինքն՝ հայտնաբերվել են էական խեղաթյուրումներ, դրանց հետևանքները համատարած չեն, և հաշվետվություններն էականորեն խեղաթյուրված են, կամ հայտնաբերվել են էական խեղաթյուրումներ, դրանց հետևանքները համատարած չեն, և անհնար է ստանալ բավարար տեղեկատվություն հաշվեքննություն իրականացնելու համար:
- 3 բացասական եզրահանգում, այսինքն՝ հայտնաբերվել են էական խեղաթյուրումներ, դրանց հետևանքները համատարած են, և հաշվետվություններն էականորեն խեղաթյուրված են:
- 3 հաշվեքննությամբ տրամադրվել է «հրաժարում եզրահանգում ներկայացնելուց» հաշվեքննության կարծիք:

Կատարողականի հաշվեքննություններով ներկայացվում են «տնտեսման» և(կամ) «օգտավետության» և(կամ) «արդյունավետության» սկզբունքների պահպանման վերաբերյալ հաշվետվություններ:

2019 թվականի կատարողականի հաշվեքննության հաշվետվություններում ներկայացված կատարողականի հաշվեքննության սկզբունքների չպահպանման վիճակագրությունն ամփոփ ներկայացված է ստորև.

ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆԻ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԳԾՈՎ ՉՊԱՀՊԱՆՎԱԾ ՍԿԶՐՈՒՆՔՆԵՐ

Տնտեսման	1
Ծախսային արդյունավետության	5
Նպատակային արդյունավետության	6

Հաշվեքննությամբ ներկայացված առաջարկություններ: Բացահայտված անհամապատասխանությունների, խեղաթյուրումների և ռիսկեր պարունակող դեպքերի վերացման և կանխարգելման, ինչպես նաև աշխատանքների արդյունավետության բարձրացման համար հաշվեքննության, ստուգման օբյեկտներին, ՀՀ կառավարությանը և այլ մարմիններին ներկայացվել են ընդհանուր թվով 306 առաջարկություն, որոնք բնութագրական հատկանիշներով կարելի է բաժանել երեք տեսակի՝ համակարգին միտված, արդյունքին միտված և խնդրին միտված:

Համակարգին միտված առաջարկությունները նպատակ են հետապնդում բարելավելու կառավարման, ֆինանսական, իրավական համակարգերի գործունեության արդյունավետության բարձրացումը: Հաշվեքննիչ պալատի կողմից 2019 թվականի տարեկան ծրագրով իրականացված հաշվեքննությունների արդյունքում ներկայացվել է համակարգին միտված 117 առաջարկություն:

Արդյունքին միտված առաջարկությունները նպատակ են հետապնդում բարելավելու ծրագրերը և ծառայությունները նպատակներին և ակնկալվող արդյունքներին հասնելու համար: Հաշվեքննիչ պալատի կողմից 2019 թվականի տարեկան ծրագրով իրականացված հաշվեքննությունների արդյունքում ներկայացվել է արդյունքին միտված 75 առաջարկություն:

Խնդիրների բացահայտմանը և լուծմանը միտված առաջարկությունների նպատակը հաշվեքննության արդյունքում բացահայտված անհամապատասխանությունների և խեղաթյուրումների վերացումը կամ շտկումն է: Հաշվեքննիչ պալատի նույն ժամանակահատվածում ներկայացվել է խնդիրներին միտված 114 առաջարկություն:

Հաշվեքննության գործիքակազմ: Տարեկան հաղորդման մեջ ներկայացված բոլոր հաշվեքննությունների ընթացիկ եզրակացությունները կազմվել են՝ հիմք ընդունելով հաշվեքննության ընթացքում հաշվեքննողների կողմից կազմված հաշվեքննության (ստուգման) արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունները: Բոլոր ուղղություններով կազմվել է հաշվեքննության (ստուգման) 61 արձանագրություն, որից 10-ը գաղտնի: Դրանք, համաձայն «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 35-րդ հոդվածի 3-րդ մասի, ամբողջությամբ ներկայացվել են հաշվեքննության (ստուգման) օբյեկտների ղեկավարներին: Վերջիններիս կողմից ներկայացվել են առարկություններ և բացատրություններ, որոնց մեծ մասը Հաշվեքննիչ պալատի կողմից չեն ընդունվել չհիմնավորված կամ չփաստարկված լինելու պատճառով: Առարկությունները որոշ դեպքերում իրենց բնույթով եղել են մեկնաբանություններ և բացատրություններ արձանագրված անհամապատասխանությունների և խեղաթյուրումների վերաբերյալ: Հաշվեքննիչ պալատի կողմից ընդունված առարկությունները հաշվի են առնվել ընթացիկ եզրակացությունների մշակման գործընթացում:

Հաշվեքննողների գործողությունները հաշվեքննության (ստուգման) օբյեկտների կողմից չեն բողոքարկվել:

2019 թվականի գործունեության ծրագիրը կատարվել է Հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումների միջոցով: Հաշվեքննիչ պալատը որոշ դեպքերում պայմանագրային կարգով հաշվեքննության գործընթացում ներգրավել է համապատասխան բնագավառի, ինչպես նաև հաշվեքննության և ստուգման վերաբերյալ հատուկ մասնագիտական գիտելիքներ ունեցող մասնագետներ և փորձագետներ:

Հաշվեքննության ընթացքում հաշվեքննողները ղեկավարվել են հաշվեքննության իրականացման համար «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով, միաժամանակ, չարգելված դեպքերում կիրառել են Բարձրագույն հաշվեքննիչ մարմինների միջազգային ստանդարտներով նախատեսված հաշվեքննության հատուկ գիտելիքներ:

Հաշվեքննության ողջ գործընթացը, համաձայն «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 36-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 3-րդ կետի պահանջների, հաշվեքննողների կողմից փաստաթղթավորվել է: Հաշվեքննության արդյունքները ձեռք են բերվել անաչառ և համակողմանի տեղեկատվության և փաստերի հիման վրա: Տրված բոլոր